

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 4 korona
Fél évre . . . . . 2 korona
Negyed évre . . . . . 1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megkeresések intézendők.

Hirdetéseket

és nyilt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

A vagyonosodás útja.

Az alföldi lakosság, a magyar elem szaporodtával mindinkább érezhetővé válik a föld lekötöttsége.

Az óriási uradalmak, hitbizományok, melyek hatalmasan rátenyereltek az Alföldre, szűk korlátok közé szorítják a földbirtok forgalmát, mely okon a meg nem kötött birtokok értéke rohamosan emelkedett.

A földbirtok árának hatalmas emelkedése — mely viszont nem áll arányban az általa hozható haszonnal, megnehezíti, ugyszólván lehetetlenné teszi, ha mindjárt orrával turja is a földet, a kis ember részére a vagyonszerzést, megvagyonosodást.

Itt az Alföldön iparról beszélni neveltséges, a népnek tehát nem nyílik tér más foglalkozásra, mint a földmivelés s azért vágyik hacsak egy tenyérnyi föld után is.

A nép eme vágyakozása nyer mintegy gúnyolódásképen a „földéhség“ elnevezés címén kifejezést azoknál, kik a népet nem ismerik, vagy a nép eme szükségletnek teljesítésétől saját bőrüket féltve fáznak.

Eme szükséglet elől azonban kitérni még sem lehet s ha lassan is, mégis halad előre a nagybirtokok fölosztása, parcellázása.

Mint azonban mindenütt, hol a nép bőrén bizonyos hasznot lehet huzni, felütötte fejét itt is a spekuláció.

Tömegesen szaporodik ama alkalmi egyesületek — közkereseti társaságok — száma, kik a helyes uton megkezdett birtokfelosztást a maguk céljaira iparkodnak kihasználni.

Ezek a bizonyos agrárszocialista színezettel alakult egyesületek, spekulánsok összevásárolják a birtokokat s azután szétarabolják s jókora uzsora kamattal nyakába sózzák spekulációjuk alanyaival a kisgazdáknak.

Az ilyen jellegű parcellázástól teljesen távol áll a nép helyzetén való javítás, a szociálpolitika nekik csak finom takaró, csak kedvező alkalom a meggazdagodásra s tőkéküknek a rendes határon túl való kamatozására.

Tudunk esetet mi — írja a Csongrádi Ujság — s alkalomadtán fel is tárjuk, hol az illető spekuláns úr rálicitált a népre, magasabb árért vállalkozott a parcellázást keresztül hajtani s amíg a maga jutalékából meggazdagodott, a nép keservesen izzadja a föld árát.

Világos, hogy az ily természetű parcellázásnak, a nép földéhségének ily értelmű kielégítésének magára a népre üdvös hatása nem lehet.

A csekély tőkével rendelkező telepesnek a drágán vásárolt föld csak egyes kivételes esetekben szolgálhat prosperálásának alapjául. Legtöbb esetben néhány év múlva már elkövetkezik a keserű kiábrándulás és utána a teljes anyagi tönk.

Ezek ellen a ragadozó állatok ellen csak egyedül a birtokosok tehetnének, ha birtokaik parcellázásánál mellőznék eme szipolyokat.

A parcellázó földbirtokosnak s a vételt eszközöző kis gazdának is az az érdeke, hogy ne engedjék maguk közé az üzérkedőket. Parcellázón a tulajdonos maga, vagy amennyiben nincs módjában törlesztésre adni el birtokát, lépjen érintkezésbe valamely pénztézzettel, melyek ma már szívesen adnak kölcsönt törlesztésre csekély kamattal a parcellázott ingatlanokra.

De úgy tudjuk, hogy magának a földmivelésügyi minisztériumnak is van egy osztálya, mely a parcellázással foglalkozik. Elegendő a parcellázási szándék egyszerű bejelentése. A földmivelésügyi miniszter, ha az ingatlan megfelelő a parcellázásra, díjtalanul végezteti úgy a földosztást, mint a pénzügyi műveleteket.

Ez évben mintegy 50,000 hold föld jutott parcellázás alá s közülök mintegy 12—14000 holdat a földmivelésügyi minisztérium utján parcelláztak.

Ha átnézzük az ezen évben parcellázott birtoktesteket, látjuk, hogy az országban mindenütt történt valami, csak nálunk nem történt e tekintetben semmi.

Parcelláztatott, vagy az eljárás még folyamatban van:

Pestmegyében az uralkodóház családi alapjához tartozó 2800 holdas adacsi birtok. A nagyváradi püspökséghez tartozó 1090 holdas bogyszőlői birtok. A csőszteleki 1680 holdas gr. Csekolics-féle birtok. Topolyán gr. Karácsonyi 1675 hold birtoka. Pusztakeresztúron 224 hold. A csornai prépostság tulajdona Gyarmat községben. Gr. Károlyi 400 holdas nyirdersi birtoka. A pestmegyei gödi pusztá. A marosjárai és nagyernyei birtok és az Elek-féle 2000 holdas harsányi és sojti uradalom Biharmegyében.

A parcellázásnak igen egészséges módja az, ha a parcellázandó birtoktestet a község veszi meg s osztja szét a nép között. Hogy nálunk ez mikor fog megtörténni, azt nem tudjuk, de annyi tény, hogy Orosháza, Békéscsaba, Gyoma és Gyula után ma már következik Szeged is, mely épen most áll alkuban egy főurral, kinek a város

közelében levő 4000 holdas birtoka eladó; ha a megegyezés sikerül, a város parcelláztatni fogja az uradalmat s kisgazdáknak adja el.

Hogy ez a példa vonz-e majd minálunk, nem tudjuk, bár tény, hogy a közvagyonosodás ilyenét előmozdítása többet ér minden politikánál.

Igazgatói jelentés

a mindszei m. kir. állami elemi népiskolák 1904—1905. tanévi állapotáról.

(Folytatás).

II. Az áll. isk. gondnokság tagjai.

Kádár Szilveszter róm. kath. plébános a gondnokság elnöke, Muszil Vilmos áll. isk. igazgató, a gondnokság jegyzője, Gyárfás Géza járási tb. főszolgabíró, a gondnokság pénztárnoka, Tary István járási főszolgabíró, gondnoksági tag, Dr. Szóbl Lipót járási orvos, g. t., Dr. Pity Sándor községi orvos, g. t., Büchler J. Gyula izr. lelkész, g. t., Konc Lajos községi jegyző, g. t., Antal András községi jegyző, g. t., Gelsy Péter áll. isk. tanító, g. t., Szvoboda Ödön gazd. szaktanító, g. t., Tóth Mihály gazdálkodó, g. t., Pap Pál Pál fakereskedő, g. t., Keresztes Áron asztalos g. t., — Szabó János iskola-szolga.

III. Az iskolaév megkezdése, beiratkozások és azok eredménye.

Az 1904—1905. tanévi beiratások Csongrád vármegye közigazgatási bizottságának 1901 évi szept. 28-án tartott ülésén 811. számú határozatának megfelelően a következőképpen eszközöltettek:

A belterületi mindennapi és gazdasági ism. isk. tanulók beiratásai szept. 1—10-ig;

A külterületi mindennapi és általános ism. isk. tanulók beiratása szept. 20—30-ig eszközöltettek.

A „Veni Sancte“ szeptember hó 11-én tartatott meg.

A rendes tanítások, a belterületi mindennapi iskolákban szept. hó 12-én, — a belterületi gazd. ism. iskolákban okt. hó 1-én — s végül a külterületi mindennapi és általános ism. isk. okt. 1-én vették kezdetüket.

Az 1904—1905. tanévi beiratások eredményének részletezése:

Az I. a) fiuosztályba 66, az I. b) fiuosztályba 65, a II. a) fiuosztályba 61, a II. b) fiuosztályba 59, a III. a) fiuosztályba 63, a III. b) fiuosztályba 30, a IV. fiuosztályba 74, az V. fiuosztályba 30, a VI. fiuosztályba 12, összesen 460 tanuló.

Az I. a) leányosztályba 53, az I. b) leányosztályba 55, a II. a) leányosztályba 65, a II. b) leányosztályba 31, a III. a) leányosztályba 81, a III. b) leányosztályba 68, a IV. leányosztályba 61, az V. leányosztályba 30, a VI. leányosztályba 9, összesen 453 tanuló.

A gazd. ism. isk. I. fiuosztályba 63, a II. fiuosztályba 31, az I. leányosztályba 38, a II. leányosztályba 31, összesen 163 tanuló.

A Ludas tanyai I-IV. vegyes osztályba 64, a Hegyeshalom I-IV. v. osztályába 71, a Koszoruhalom I-IV. v. osztályába 56, a Téglás I-IV. v. osztályában 63, az Elege I-IV. osztályában 58, összesen 357 tanuló.

IV. Egészségi állapot, iskolába járás.

a) Egészségi állapot.

A tanulók egészségi állapota, eltekintve egyes tanulók állandó betegségétől és egyes tanulók muló bajaitól, egészen április hó végéig igen jó volt. Május hó elején azonban a belterületen a hőkurut, a

külterületi „Hegyeshalom“ és „Koszoruhalom“ tanyai iskolák körzetében a kanyaró járványszerűen lépett fel s ennek terjedését meggátlandó, a belterület I. és II. osztályokban, továbbá az összes külterületi mindennapi és általános ismétlő iskolákban a folyó tanévi záróvizsgálatok május hó 15, 16 és 17-én megtartottak. Az iskola egészségügyi állapotait állandóan éber figyelemmel kísérte s az egyes osztályokat gyakran megvizsgálta dr. Szóbl Lipót járási és dr. Pity Sándor községi orvos.

b) Iskolába járás.

Az 1904—1905. tanévi tankötelesek összeírása szerint volt 652 fiu és 676 leány, összesen 1328 mindennapi, 230 fiu és 230 leány, összesen 460 ismétlő iskolai tanköteles.

Ezek közül mindennapi iskolába járt 636 fiu, 634 leány, összesen 1270 tanuló, ismétlő iskolába járt 196 fiu, 157 leány, összesen 353 tanuló.

Nem járt iskolába 16 fiu 42 leány, összesen 58 mindennapi, 34 fiu, 73 leány, összesen 107 ismétlő tanköteles.

A folyó 1904—1905. tanévben beiskolázott 636 fiu, 634 leány, összesen 1270 mindennapi tanuló közül tanévközben más községbe, vagy más iskolába ment át 30 fiu, 35 leány, összesen 65 mindennapi tanuló.

Ujdonságok.

— **Kiss Gábor dr.** — Csongrád megye főorvosa. Szentesről jelentik, hogy Csathó Zsigmond dr. Csongrád megye főispánja a nemrég elhunyt Pollák Sándor dr. helyébe Kiss Gábor dr. szegedi kerületi orvost nevezte ki Csongrád megye tiszti főorvosává.

— **Személyi hir.** Pesity Imre, az ujonan kinevezett, most már második mindszenti káplán a napokban községünkbe érkezett és elfoglalta új állását. Reméljük, hogy ő is jól érzi majd magát körünkben.

— **Bogyó Pál gyémántmiséje.** Kecskemét városának 30 év óta tevékeny plébánosa: Bogyó Pál pápai prelátus múlt hó 26-án lélekemelő ünnepségek keretében tartotta gyémántmiséjét, melyen a híres város és az egész vidék ünneplői között jelen volt községünkben Kádár Szilveszter plébános is, mint a jubiláris főpap egykori káplánja. E valóban magasztos jubileum bennünket is érdekel, amennyiben Bogyó Pál apátplébános 1848—49-ben Mindszentén volt káplán és mint lelkes hazafi, ő is élére állt a mozgalomnak. Ki is vezette a mindszenti polgárokat harcolni az igazságért, de — mint a hagyomány mondja — a határban elfogyasztották a magukkal vitt elemőziát és — rebus bene gestis — szépen visszatértek hazájukba.

— **Gimnázium Csongrádon.** Csongrádról jelentik, hogy a község polgárai kérvényt adtak be a képviselő-testülethez, hogy a csongrádi állami fiúiskolát egyelőre VI. osztályu gimnáziummá alakítsák át. A kérvényt véleményezés végett a szegedi kir. tanfelügyelőnek adták ki.

— **Uj választás.** Alig mulott el egy-két hete, hogy Mindszent község képviselőtestülete Elek Ignácot alkalmazta a végrehajtói állásra, a járási főszolgabíró — mint lapunk más helyén olvasható — már is új pályázatot hirdet a végrehajtói állásra. Ugyanis, mint részvétellel értesülünk, az új végrehajtó, okul hozván fel súlyosbodó betegségét, lemondott állásáról. A végrehajtói állásra a pályázati kérvények a következő pénteken délután 5 óráig nyújthatók be, a választás pedig szombaton délelőtt 11 órakor fog megtartatni.

— **Tüdővészések kórháza Szegeden.** Dr. Boross József, a szegedi kórház igazgatófőorvosa ujabban azzal foglalkozik, hogy a Szegeden megdöbbentő módon elszaporodott tüdőbetegek számára a közközház udvarán

külön tüdővészések osztályt állít fel, amelyben természetesen kizárólag tuberkulózis betegeket kezelnének. Ennek az osztálynak külön vezetője lenne.

— **Veres kakas.** A pusztító lángok szimbóluma: a veres kakas, az óriási szárazság idejében nagyon is sűrűn keresi fel a szegény emberek házatájukat. Miczki Ferenc szegvári lakos házikója is áldozatul esett a romboló tűznek, mely a régi nádkémény hasadékaiban lobbantotta lángra a tetőzetet. — Az épület egyébként biztosítva volt s a tulajdonos kára megtérül.

— **Egy aranylánc története.** Az aranylánc Bozó Irénke tulajdona volt mindaddig, míg a múlt hét egyik délutánján el nem tűnt a családi hajlékból. Mindenesetre föltűnő a dologban az, hogy ugyanakkor tűnt el a háztól a cseléd lány is, az alig 14 éves Kulcsár Etel, aki nem igen ismeri az enyém, tied között való különbséget. Természetes, hogy a gyanu mindjárt a szökött cseléd ellen irányult, de tagadásával szemben a csendőrség biztos nyomokra nem talált. Az eltűnt lánc bizonyára orgazda kezébe került, aki rokona lehet a tolvajnak. A károsult annál inkább sajnálja a félméter hosszúságu, fonott, sulyos láncnak eltűnését, mert az kedves, régi emléke volt, a rajta függő szivalaku medaillonban pedig szüleinek arcképét őrizte. Mai napig eddig van az aranylánc története. Aki a lánc hollétéről tud, megfelelő jutalomban fog részesülni.

— **A hűséges csósz.** Szvoboda Ödön, gazd. ism. iskolai tanító azon szomorú tapasztalatra jutott, hogy a „Horgolat“-ban levő gyakorlati telepen szorgalmasan dézsmálják a dinnyéjét. Figyelmeztetésére csak az volt a válasz: Nem jár itt, uram, egy lélek sem. Nem lehet, hogy hiányzanék valami. Szvoboda eltökélte magában, hogy meggyőződést szerez a csósz hűségéről s e célból pénteken éjjel, ugy 11 óra tájban egy atléta természetű barátjával kísértelt a telepre, hogy a dinnyeföldön kissé széjjelnézzenek. Nemcsak hogy tolvajt nem fogtak, de a csószbácsi sem mutatkozott, noha egy félórán át hangosan hívogatták. Próbálták a levegőbe lövöldözni, hátha a dőreire csak megmozdul a csószbácsi lelkiismerete. Hej, dehogyan mozdult!... Nem volt ott egy lélek se. Másnap reggel azonban, midőn a „hűséges“ csószt kérdőre vonta, még ő bizonyította legjobban, hogy de bizony nem járt ott senki s egy dinnye sem hiányzik. Fentiek után azt hisszük, hogy Szvoboda tanító jövőben nem fog azon csodálkozni, ha naponkint elemelik a legszebb dinnyéit. Mert a tolvajok nagyon szemfülesek s könnyen kiszimatolják, hogy honnan lehet csizelni a zamatos dinnyéket.

— **Öngyilkosság.** Gajda János szegvári bogvár-iparos, kinek elméjében már hosszabb idő óta zavarok mutatkoztak, csütörtökön hajnalban az usztatói major egyik fájára kötötte föl magát. Büntény esete kizárva lévén, a járási főszolgabíró a boncolás mellőzésével megadta a temetkezési engedélyt.

— **Buzatolvajok.** Özv. Kohn Adolfné eleget tanyáján, az éjjeli sötétség leple alatt ismeretlen tettesek a szérűről elemeltek hat zsák búzát. A csalányszövetű zsákokon három kék csík van. A szélső csíkok keskenyebbek, a középső 3 centiméter szélességű s K. A. feketenyomású bélyeggel van ellátva.

— **A Mindszenti Önkéntes Tűzoltó-Egylet,** községünk eme valóban üdvös intézménye, megalakulása óta dicséretes szorgalommal tanulja a tűzoltás farsztó és nehéz munkáját. Vasárnaponként átrándul hozzánk Vásárhelyről egy-egy professzionátus tűzoltó, aki alapos leckéket ad a mi önkénteseinknek. Haladnak is ezek szépen a gyakorlatokon, csak egy a baj, hogy kevesen vannak. Mindössze két működő tag hiányzik és akkor

teljes lesz az apparátus. — A parancsnokság erre vonatkozólag a következő sorok közlésére kért fel bennünket: A Mindszenti Önkéntes Tűzoltó-Egylet tagjai közé még két működő tag felvétetik. A belépni óhajtok ma, vasárnap délután 3 órakor jelentkezhetnek a község háza tanácstermében, Vitos Gerő parancsnoknál.

— **Nagy építkezés.** Köztudomásu dolog, hogy Mindszent község képviselőtestülete elhatározta az uradalmi épületben levő főszolgabírói hivatalos helyiségek kibővítését. Az építkezések már javában folynak s mire az első hó leesik, a hivatal oly helyiségben talál otthont, amelyre a járás székhelye igazán büszke lehet.

— **Tüzek a határban.** Bartucz Demeter szegvári birtokos tanyáján a napokban tüzet fogott egy 120 korona értékű szalmakazal, mely néhány perc alatt hamuvá égett. — A nyomozás kiderítette, hogy a veszedelmet a béresgazdának 8 éves fia okozta. — Hasonló módon pusztult el Soós Pál vármegyei főügyésznek egy kazal szalmája a fábiánsebes-tényi tanyán, hol szintén a cselédnek 6 éves fia gerjesztette a tüzet.

— **Kár érte.** Hazajött Pestről az urfi. A falu népe csudálkozva nézte a sárgacipőjét és egy öreg magyar, az uri familia régi, bizalmas embere, elment az asszonysághoz minden jót kívánni és szépen konstalálni, hogy az urfi milyen szép szál emberré növekedett.

— **Jár még oskolába?** — tudakozódik az öreg magyar.

— Nem. Most fejezte be éppen.

— A'mán szép. — Hát osztán mi lött belüle?

— Ügyvéd. Fiskális.

Az öreg magyar homloka ráncba borul és elszontyolódva jegyzi meg:

— De kár érte. Pedig a boldogult édesapja olyan becsületes ember volt.

— **Különös okoskodás.** Érdekes módon akarta a napokban Tenyeri István csongrádi gazda az ellene kitűzött árverést meghiusítani. Az árverés napján ugyanis elrejtőzött a járásbíróóság kiküldöttjei előtt azon hitben, hogy így nem történhet meg az árverés. Mire a járásbíróági végrehajtó megérkezett, az ajtókat belülről bereteszelve találta. Erre hivatalosan a megérkezett rendőrök a lakatossal felnyitatták az ajtót, — de a szobákban senkit sem találtak. Végre sikerült ráakadniok Tenyerire, ki a kemencébe húzódvá kukucsalkált kifelé. Miután nem jött ki azzal fenyegették, hogy bedöntik a kemencét. Ekkor aztán engedett a makacsságából és a rendőrség közreműködésével kimászott. Azonban a patália még csak ezután kezdődött. Tenyeri a kemencéből kijövet ügyes mesterkélással őrzöngeni kezdett s minthogy nem akart lecsillapodni — beszállították a kórházba. A kórházba e „sulyos elmebeteg“ egy nap alatt meggyógyult úgy, hogy már másnap teljes egészségben elhagyhatta azt. Most csak azon buslakodik, hogy minden igyekezete dacára nem bírta az árverést meggátolni.

— **Észszerű felelet.** Egy tudos rabbitól kérdezte egy vagyonos hitsorsosa, hogy mit kell tennie, ha hosszuéletü akar lenni.

— Igyál halálot előtt egy nappal valódi konyakot, — válaszolt a rabbi.

— De hogyan tudjam, melyik az utolsó napom? — Eppen azért igyál mindennap egy pohárral, — volt a rabbi észszerű felelete.

— **Mindszenti atléta.** Nem is hinné az ember, ha saját szemével nem győződnek meg, hogy mily erős emberek vannak Mindszentén. Huszka András, községünk kisbírája szerkesztőségünk előtt 75 drb. görögdinnyét emelt egy zsákban. Toldi Miklós és más efajta erős embereknek is dolgot adna 75 drb. jól megtermett 15—20 kilós dinnyét csak felemelni is, de az idők jele, jobban mondva a hosszu szárazság következménye, hogy egy zsákban 75 dinnyét haza lehet cipelni. Hiszszük, hogy Huszka András uram is szivesebben vitt volna haza 5 drbot, de teljesen kifejlett példányt. Mindszent méltán büszke lehet, hogy ilyen erős kisbírája van.

— **Póttartalékosok behívása.** Budapest-ről, jó forrásból jelentik, hogy a honvédelmi miniszteriumban dolgoznak a behívó-levelek elkészítésén, amelyeket egyenesen a központból küldenek posta útján az ország póttartalékosaihoz, akiket tényleges szolgálat-tételre rendelnek be. A behívók szétküldését a napokban kezdik meg.

— **A kintorna alkonya.** A kintornásoknak Kristóffy József belügyminiszter országosan befűtölte. Szigorúan elrendelte ugyanis, hogy több kintornás engedélyt ne adjanak ki a hatóságok. A miniszter rendeletét azzal okolja meg, hogy a kintornások minden házhoz szabadon bejárhatnak és veszélyeztetik a közbiztonságot. E rendelet következtében az eddig kiadott engedélyek nagy részét is bevonják.

— **Halál a csendőrségen.** Egyszerre kettő is. Ugy történt a dolog, hogy Bihari István szegvári tanyáján tolvajok jártak s a ház ablakán keresztül hatolva, eltulajdonítottak onnan minden kézügybe kerülő értékes és nem értékes holmit. A csendőrség kinyomozta a tetteseket s megvasalva vitte őket a laktanyába. A jó szegváriak nagyon megbámulták az érdekes menetet, mert hát még senki se látta a halált bilincsekbe verve. Az elfogott tolvajok Halál Lajos és Halál Pál szegvári suhancok voltak, kik most halálos félelem közt várják az aligha halálos ítéletet.

— **Az ideai kánikula.** Hogy az idén nemcsak nálunk, de a világ minden táján szokatlanul rekkenő a hőség, arra érdemesnek tartjuk közölni az alábbi adatokat: Sevillában május 21-én árnyékban 48 fok volt a hőség. Madridban a hőmérő állandóan 38 és 48 fok közt van. Spanyolország déli részén a kitaró szárazság folytán hónapok óta leirhatatlan a nyomor és legutóbb Murciában néhány kanna vizért véres ütközet folyt le. Madridban is nagy a vízhiány. A negyven év előtt lefektetett vízvezeték már nem bír elég vizet szolgáltatni, így szakadatlanul csatározások folynak a kutaknál az asszonyok között, akik hiába mennek korszókkal vizért. Madridban egy emberre 119 liter víz esik, míg Rómában 1105, Newyorkban 568, Marseilleban 470, Budapesten 300. Ilyen körülmények közt természetes, hogy egészségi s tisztasági óvrendszabályok foganatosításáról szó sem lehet, még fürdőszobákra sem lehet gondolni. Az „elsőrangú“ szállókban, melyek a penzióért 30—50 pezettát fizetnek (20—30 korona), egy-egy kád van, melynek használatáért tíz pezettát kell fizetni, melybe a vizet az utcai kutakról, kannákból hozzák. Így éppen nem meglepő, hogy mint például Londonban ezer főre 17 halálozás esik, addig Madridban ezer ember közül 40—42 ember hal meg.

— **A fényezés.** Nemzetünknek a csecsebecsék és hiábavaló cifraságok utáni kapkodását úgy látszik mi sem képes mérsékelni. Jöhetnek jó, jöhetnek rossz esztendő, a luxus céljaira szükséges pénznek okvetlenül meg kell lenni. Már többször utaltunk rá, hogy ez a szegény ország évenként mennyivel adózik a külföldnek, drágakövek és ékszerekért. Az 1904-re vonatkozó legutóbb megjelent hivatalos adatok azt mutatják, hogy a múlt esztendőnek rossz termése ebben a tekintetben nem okozott változást. A behozatal a drágakövekből és igazgyöngyökből meghaladja a 17 millió koronát, arany- és ezüstárúkból 8, ékszerekből 4,500.000 korona értéket hoztunk be s ha a luxusnak egyéb tárgyait, mint a selyemszöveteket, csipkéket és selyem-szalagokat is vesszük, amelyekért egyetlen év alatt 30—35 millió koronát fizetünk a külföldnek, akkor előtünk fog állani egyik oka nemzetünk szegényedésének, mert ezeken a cimeken olyan összegeket adtunk ki, amelyek hasznos célokra fordítva pár év

alatt nem várt virágzásra juttathatnánk nemzetünket. Bennünket ezek a tények megerősítenek abban a meggyőződésünkben, hogy a gazdasági gyarapodásnál az erkölcsi tényezők a legnagyobb szerepet játsszák. Komoly nemzetek a megszolgált milliokat alkotó, a nemzetet erősítő munkára használják fel, ellenben a léha társadalmak, mint egykor Kolumbus indiánjai, hitvány üveggyöngyökért dobják oda.

— **A tüdővész gyógyítása.** Ismét egy-egy szaporodik azoknak a száma, akik a tüdővész szérumát feltalálták. Ezuttal francia a feltaláló és mint a Gaulois írja, orvosságának feltétlenül biztos a hatása. Az illető egy Cuquillières nevű fiatal toulousei orvos, aki szérumának megvizsgálására az ottani orvosi kört kérte föl, hivatkozott szérumának hét éven át való sikeres alkalmazására és a bizottságnak egy tehéne mutatta be szérumának a hatását. Egy teljesen tüdővésztes tehénet három hónappal azelőtt beoltott szérumával és néhány napja megölette. A bizottság megvizsgálta a felboncolt állatot, de a turbekulózisnak nyomát sem találta benne. Cuquillières ezt az eredményt kizárólag hatásos orvosszerének tulajdonítja. De Castellane marquis nagy bankettet adott a feltaláló tiszteletére és megígérte, hogy a további kutatásainak költségeit ő viseli.

— **A kisteleki gyilkos meggyógyult.** Emlékezetes, hogy Győrfi György kisteleki cipészlegény agyonlőtte azt a leányt, aki nem akart hozzámenni feleségül. A szerelmes cipészlegény önmagát is elakarta pusztítani és a halántékába lőtt. Súlyos sérülésével a köz-kórházba szállították. Mindenki azt hitte, hogy a fiu meghal. A legény azonban olyan erős szervezettel volt, hogy kibírta a golyó-okozta sérülést és fölgyógyult. Ma már át is kísérték az ügyészséghez. Győrfi György mosolyogva fogadta a fegyveres őrt, aki érte ment a szegedi köz-kórházba.

Irodalom.

Főhívás a vidéki poétákhoz. Sok, gyakran valóban értékes tehetségű ifju él szerteszórva szép hazánk vidéki városaiban, ám ezeknek a tehetsége legtöbbször csak szunyadozik, mert nem találhat utat, módot, alkalmat és tért arra, hogy lelkük gondolatainak és érzelmeinek kifejezést adhatván, azokat érvényre juttathassák. — Valamint a rózsabimbó is csak a napsugár hő csókjaira bontja ki illatos szirmait, míg az árnyékban szunyadozván, elhervad anélkül, hogy pompájában gyönyörködhetünk volna: úgy a költői szív és lélek is csak akkor nyitja ki ábrándjainak tarka virágait, ha a nyilvánosság napsugara körülcsókoltá azoknak bimbóit; míg az ismeretlenség homályos árnyékában azok is elhervadnak. — Arra kell tehát törekednünk, hogy ezek, a nagy világ előtt még ismeretlen tehetségek virágainak bimbói a nyilvánosság verőfényében megfűződve, nyissák ki szirmaikat. — Fölkérjük e célból a vidéki poétákat, küldjék be válogatott költeményeiket Ketskés Győző címére (Szarvasgede, Jobbágyi: Nógrád vm.) aki vállalkozott arra, hogy e költeményeknek legszebbjeit „Szétszórt virágok“ címen egy vaskos kötetben összegyűjtve, kellő számu előfizető jelentkezése esetén kiadja. Buzgólkodjunk tehát, hogy e vállalatot siker koronázza, hisz ez tagadhatatlanul nevezetes irodalmi esemény volna, amely ezideig páratlanul áll a maga nemében. Kérjük a költeményeket mielőbb, de legkésőbb f. év szeptember 20-ig a fenti címre beküldeni s a bírálat tudatása céljából egy-egy válaszbélyeget mellékelni. Kéziratokat nem küldünk vissza.

CSARNOK.

Baccarat.

Irta: Maurice Level.

A Casino-termében az aranyokkal teli zöldposztós asztalok körül, bágyadtan folyt a játék. A crouquier-k monoton hangon, gépiesen ismételték a kiáltást:

— Faites vos jeux . . . Rien ne va plus !

A nagy játékosok körül hallgatag, ideges csoportok álltak és lesték a kis golyó forduló-ját, a sors szeszélyét.

Jordal belépett.

— Nini! erről puska szaga érzik! — mondta egy hang. Jó napot.

— Tehát ma akarja tönkre tenni a bankot.

— Mindenesetre, — felelte Jordal mosolyogva.

— De hisz ez érdekes lesz. Nos és bizonyos vagy a sikerredben?

— Kétségkívül. Vagy lábra állítom magam ismét, vagy . . .

— Merre jártál eddig? Színházban voltál?

— Nem. Kissé kiszellőztettem a fejemet a kertben; egy padon végigolvastam az egész lapot.

— Én már egy hét óta nem érek rá semmire, — mondta Fremant — Ebben az országban semmi sem érdekli az embert, se hegyek, se tenger, de még az asszonyok sem; csak a piros és fekete. Mi történik tehát a világon?

— Semmi.

— A politikában?

— Köszönöm. Még a régi. . . Az egyetlen dolog, amely megkapta a figyelmemet a lap hirrovatában: egy ujdonság. Valami félelmetes, titokzatos alak fegyveres kézzel osztja a halált a nyári lakokban, az aszfalton, a ligetekben; és ahol megjelent, elegáns névjegyét hagy hátra ezzel a névvel: Facchini. Hogy kicsoda? azt senki sem tudja. Jön, öl és eltűnik. Jelezték Párisban, fölismerték Londonban, üldözték a tengerparton, — de mindenütt kisiklott üldözői kezei közül.

— Igen, én is hallottam erről. Azt mondták nekem, hogy a különös bandita tetőtől-talpig gavallér ur, aki még a bűneit is bizonyos eleganciával követi el. Azt hiszik, hogy a társasághoz tartozó ember.

— Sok mindenfélét beszélnek! . . . Meglehet azonban, hogy közönséges fickó, aki vakmerőséggel és ügyességgel dolgozik, a rendőrség azt hiszem, tulbecsülte a gazembert, amikor a feje akkora díjat tűzött ki.

— Mennyit?

— Huszonötezer frankot.

— Tessék, ez aztán értékes ember!

— Valóban az! — Kacagott föl Jordal.

A szalon most egyszerre telni kezdett új jövevényekkel. Hölgyek, urak estéli toilletében, a színházakból érkezve tódultak be az ajtókon, hogy körüllepjék az asztalokat. A crouquier-k monoton hangon kiáltották a jel-szavukat:

— Faites vos jeux! Rien ne va plus!

A kártyajátéknál a komolyabb játékos sereglettek össze: hallgatag, nyugodt csoport; nagy pénzre ment a partie.

— Ötven arany a bank.

— Száz!

— Százhuszonöt!

— Százötven! — mondta Jordal.

— Százötven egyszer . . . kétszer . . . háromszor . . .

Jordal széket vont maga alá, leült és átadta a pénzt a crouquiernek; a játék megkezdődött. Kétszer-háromszor csakugyan nyert is abban a mezőnyben és a szerencse ettől fogva el sem hagyta többé. Az összes többi játékosok mind benne bizakodtak, valamenynyien az ő kártyáira rakták a pénzüket.

Egyetlen ember maradt meg csökönyösen a vesztes oldalon. Megkétszerezte mindig tétjét, örületes módon veszítve egyiket a másik után. Az emberek csodálkozva nézték; ő csak komolyan, mozdulatlanul állott az asztalnál, még egy arcizma sem rándult meg.

Ezt suttozták mögötte:

— Vagy örült, vagy milliomos!

Az aranyak csengésének zajából időnkint kivált a crouquier hangja:

— Ezerkétszázötven arany a bank! . . .

Faites vos jeux!

Az ismeretlen maga elé tette tárcáját és ekkor nyitotta fel az ajkait:

— Tartom a bankot!

Jordal vonakodott. Megelégedjek-e az eddigi nyereséggel, vagy pedig adja le még egyszer a kártyát? Nem-e fordul éppen most a szerencse kereke?

Néma, kíváncsi várakozással tekintett most rá mindenki.

A crouquier már beleszólt, hogy eldöntse a kérdést:

— Van még más?

— Tartom! — kiáltotta Jordal harsány hangon és kissé remegő kézzel kiosztotta a kártyát. Halkan fölemelte az övét, aztán kijelentette:

— Kilenc!

Az ismeretlen egy pillantást vetett a maga kártyájába, aztán elvetette azokat.

Jordal pillanatnyi várakozás után odanyújtotta a tenyerét az ismeretlen felé. Az nem mozdult. A két férfi merőn egymás szemébe nézett.

— Ezerkétszázötven arannyal tartozik, uram, — világosította fel az ismerlent a croupier.

A különös ember erre megszólalt:

— Nincs nálam annyi, uram . . .

— Uram, — felelte Jordal — itt nem szokás becsületszóra játszani. Nem ismerem önt. Ha vesztettem volna, fizettem volna. Ön pedig üres tárcája ellenében tartotta a bankomat!

A közönség mormogott, mintha a sérelem mindenkit illelte.

— Gyalázat!

— Tolvajlás!

— Az ember nem lehet eléggé óvatos!

Az ismeretlen megfordult:

— Biztosítom önöket, uraim, hogy mindenütt joga van a játékosnak huszonnégy órai halasztásra. Én azonban nem akarok annyi ideig várni a tartozásom kiegyenlítésére.

Ezzel Jordal felé fordult:

— Ami önt illeti, uram, ime átadom önnek a tartozásomat. Huszonötezer frankkal tartozom önnek, éppen ennyit ér a fejem. A nevem Facchini! . . . Fi'etek!

És mielőtt bárki megakadályozhatta volna, előrántotta revolverét és halántékába lőtt.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

Horváth A. könyv- és műnyomdája, 1905.

Nyilt-tér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Köszönetnyilvánítás.

A végrehajtói állást két ízben is megkísérlettem elfoglalni, de megromgált egészségem és idegbajom végett azt elfoglalni képes nem voltam.

Addig is, míg személyesen megköszönhetem mindazon képviselő urak irántam tanúsított jóindulatát, kik rám adták szavazatukat, fogadják ezuton is szívből jövő hálás köszönetemet.

Elek Ignác.

Kiadó föld.

Gila Pálnak a szegvári határban levő 25 hold földje, gazdasági épületekkel együtt, több évre haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni a tulajdonossal Szegváron, I. tized 166. szám alatt. 2—1

FAJGALAMBOK

jutányos áron, páronkint is, eladók. — Bővebb értesítés nyerhető lapunk kiadóhivatalában. 1—4

A tiszántuli járás főszolgabírájától.

1462—1905. sz.

Hirdetmény.

A Mindszent községben megüresedett s évi 800 korona törzsfizetéssel javadalmazott

községi végrehajtói állásra

pályázatot nyitok s fölhivom az életfogytiglan való kérdéses állást elnyerni szándékozókot, hogy szabályszerű módon fölszerelt pályázati kérvényüket hozzám legkésőbb augusztus 11-ének délutáni 5 órájáig nyújtsák be, mert a később érkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

A községi képviselőtestület folyó hó 12-én fogja a végrehajtót megválasztani.

Mindszent, 1905. aug. 3.

Tary István,

főszolgabíró.

Ácstanulól

jó házból való fiu fölvéteik. Cim a kiadólivatalban megtudható.

Dohányzóknak

fontos!

hogy az alábbi szivarkahüvelyeket használják, melyek elsősorú gyártmányok és az egészségre ártalmatlanok

DIVA „TURUL“ JANINA
PRESIDENT HAVANA
RIS ABADIE CARTOUCHE
YILDIZ VERGÉ

Kaphatók Mindszentben egyedül:

Horváth Antal

papir- és írószer-kereskedésében.

Fenti cigarettahüvelyek 2-ös, 3-as és 4-es számban is raktáron vannak, ugyszintén a hozzávaló szivarkatöltő gépek is, melyek darabonként 20 fillérért beszerezhetők.

TEJ

napi 100 litertől feljebb évi szerződésre megvételre kerestetik. — Ajánlatok kéretnek a feltételek pontos megjelölése mellett

KÖZPONTI TEJCSARNOK
Kőrös Albert és Társai, SZEGED.

Képeslevelezőlapot, papír-, író- és rajzszer-árut, kontós-könyveket és noteszokat csakis Horváth Antal papirkereskedésében vásároljunk. —

Harminc százalék megtakarítás

érhető el, ha rövidáru-, norinbergi-, divat- és cipőáru-szükségletünket

Kovács Sándornál Vásárhelyen szerezzük be.

Jelen kis hirdetésem olvasását tiszteletteljesen kérem, saját érdekében, figyelmesen teljesíteni és megfog győződni mt. Cimed arról, hogy csakis pontos, jó és szolid kiszolgálás mellett kapja alatt felsorolt áruimat olcsón, a Zöldségpiacon levő **rövidáru-, norinbergi-, divat- és cipőáru-üzletben.** Nagy raktárt tartok: férfi-, női és gyermek-ingekből, gallérok, kézellők, nyakkendők, sétabotok, utazóbőröndök (kofferek), illatszerek, fésűk, legfinomabb szappanok, legjobb minőségű bőr- és selyemkezyük, elsőrendű és többféle kötő- és horgoló-pamutok, cérnák, kész kézimunkák és kézimunkákhoz való bármilyen selymekből.

Óriási választék: legfinomabb férfi-, női és gyermek-cipőkben, kitiűő fűzőkben (miderek), a legjobb férfi-, női és gyermek-harisnyákban, remek kötők és alsószojnyákban.

Menyasszonyi kelengyék remek választékban. Báli belépő-gallérok, selyem sálak, legyezők, boák, ruha-kelék, a legszebb ruha-diszek, selymek, finom csipkék, mindennemű szalag-, gyöngy- és zsinórdiszek, selyem csipkeszövetek és selyem-hímzések, valamint minden a kereskedésem körébe vágó, de itt fel nem sorolt árukból nagy választékot tartok.

Midőn mélyen tisztelt cimed szives pártfogását kérni bátor vagyok, maradok kiváló tisztelettel

Kovács Sándor, Hódmező-Vásárhely, Zöldségpiac

Nagy választék nap- és esőernyőkben! 1500 darab raktáron!

Nagy választék cipőkben! — 3000 pár állandóan raktáron!